

УДК 343.985.3 (477)

DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2025.1.32>

ПЧОЛКІН В.Д., ФЕДОСОВА О.В.

ВЗАЄМОДІЯ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ЗЛОЧИНІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

LAW ENFORCEMENT COOPERATION IN INVESTIGATING CRIMES UNDER MARTIAL LAW

Розглянуто питання організації взаємодії правоохоронних органів в умовах воєнного стану. Охарактеризовано складнощі взаємодії в ході розслідування воєнних злочинів. Проаналізовано наукові доробки вітчизняних науковців щодо теоретичних та практичних проблем взаємодії. Визначено сутність, принципи та стан правового регулювання взаємодії правоохоронних органів держави. Зазначено, що в умовах воєнного стану взаємодія здійснюється на основі об'єднання можливостей на відомчому, міжвідомчому й міжнародному рівнях щодо вирішення тактичних, оперативних, стратегічних завдань протидії злочинності. Наголошено, що на відомчому рівні центральне місце в організації взаємодії при розслідуванні злочинів посідає слідчий, який здійснює процесуальні й координуючі функції. Визначено, що слідчі взаємодіють з усіма підрозділами Національної поліції України, зокрема: оперативної служби, оперативно-технічних заходів, стратегічних розслідувань, підрозділами по боротьбі з кіберзлочинністю. Розглянуто особливості взаємодії з різними спеціалістами у складі слідчо-оперативних груп. Висвітлена роль прокуратури в організації координації діяльності правоохоронних органів та здійсненні процесуального керівництва в ході кримінального провадження. Охарактеризовано організацію міжвідомчої взаємодії Національної поліції України, Служби безпеки України, розвідувальних органів, Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України в ході розслідування злочинів і забезпеченні кібербезпеки України. Розглянуто правові засади взаємодії на міжнародному рівні з органами та службами зарубіжних держав щодо вирішення питань боротьби зі злочинністю в умовах воєнного стану. Наголошено, що міжнародне співробітництво постійно здійснюється Офісом Генерального прокурора в складі спільної слідчої групи з: Міжнародним кримінальним судом; Консультативною групою щодо злочинів, пов'язаних зі звірствами (ACA); Консультативною місією Європейського Союзу (EUAM); міжнародною слідчою комісією Ради ООН з прав людини; Євроюстом; Європолом; Міністерством юстиції США з розслідування воєнних злочинів.

Ключові слова: взаємодія, розслідування, правоохоронні органи, слідчі та оперативні підрозділи, воєнний стан, злочини.

The issue of organizing the interaction of law enforcement agencies under martial law is considered. The difficulties of interaction during the investigation of war crimes are characterized. The scientific achievements of domestic scientists on theoretical and practical problems of interaction are analyzed. The essence, principles and state of legal regulation of the interaction of law enforcement agencies of the state are determined. It is noted that under martial law, interaction is carried out on the basis of combining capabilities at the departmental, interdepartmental and international levels to solve tactical, operational and strategic tasks of combating crime. It is emphasized that at

© ПЧОЛКІН В.Д. – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри кримінального процесу, криміналістики та експертології (Харківський національний університет внутрішніх справ)

© ФЕДОСОВА О.В. – доктор юридичних наук, старший науковий співробітник, головний науковий співробітник науково-дослідної лабораторії з проблем правового забезпечення діяльності поліції та протидії злочинності (Харківський національний університет внутрішніх справ)

the departmental level, the central place in the organization of interaction during the investigation of crimes is occupied by the investigator, who performs procedural and coordinating functions. It is determined that investigators interact with all units of the National Police of Ukraine, in particular: operational service, operational and technical measures, strategic investigations, units for combating cybercrime. The features of interaction with various specialists in investigative and operational units are considered. The role of the prosecutor's office in organizing the coordination of the activities of law enforcement agencies and implementing procedural guidance during criminal proceedings is highlighted. The organization of interdepartmental interaction between the National Police of Ukraine, the Security Service of Ukraine, intelligence agencies, the Ministry of Defense of Ukraine and the General Staff of the Armed Forces of Ukraine in the course of investigating crimes and ensuring the cybersecurity of Ukraine is described. The legal principles of interaction at the international level with bodies and services of foreign states on resolving issues of combating crime under martial law are considered. It was emphasized that international cooperation is constantly carried out by the Office of the Prosecutor General as part of a joint investigative team with: the International Criminal Court; the Advisory Group on Atrocity Crimes (AGAC); the European Union Advisory Mission (EUAM); the international investigative commission of the UN Human Rights Council; Eurojust; Europol; the US Department of Justice for the investigation of war crimes.

Key words: *interaction, investigation, law enforcement agencies, investigative and operational units, martial law, crimes.*

Вступ. Актуальним завданням правоохоронних органів в умовах дії воєнного стану є захист держави, її незалежності, забезпечення прав та свобод громадян. При цьому «на судові та правоохоронні органи України, у єдиній ланці зі Збройними Силами України, лягає екстраординарний за своєю якістю, змістом тягар відповідальності за утримання установки на верховенство права, людяність, повагу до гідності й відновлення правопорядку, відстоювання права Українського народу на самовизначення й збереження власної історичної та національної ідентичності у складі європейської цивілізаційної сім'ї народів» [1, с. 6]. Водночас, певним викликом для всієї правоохоронної системи держави залишаються складнощі розслідування злочинів саме в умовах воєнного стану. Безумовно, що для вирішення цього завдання необхідна спільна та злагоджена робота правоохоронних органів України, найголовнішою функцією яких є виявлення та розслідування кримінальних правопорушень.

Аналіз наукової літератури свідчить, що «вся правоохоронна система України так чи інакше залучена до розслідування воєнних злочинів. Зокрема, Національна поліція, СБУ, ДБР, НАБУ, прокуратура – усі зараз мають свою ділянку роботи» [2, с. 101]. Однак під час практичної реалізації поставлених завдань вони зіштовхуються з наявністю проблемних питань, які стосуються правового, організаційного, криміналістичного, матеріального, технічного, кадрового забезпечення та іншого характеру. В умовах воєнного стану «складнощів організації цього процесу також додає необхідність дієвої синхронізації діяльності різних служб органів і підрозділів системи МВС, інших міністерств, відомств та правоохоронних органів для забезпечення оптимального режиму їх роботи, ефективності документування воєнних злочинів та прийняття обґрунтованих процесуальних рішень, виконання завдань кримінального судочинства» [2, с. 52]. Крім того, в умовах збройного конфлікту існують й інші складнощі, що пов'язані: «з проведенням активних бойових дій; обмеженою інформацією щодо кримінальних правопорушень, вчинених на окупованих територіях України; реальною небезпекою для життя та здоров'я працівників поліції під час проведення слідчих (розшукових) дій; кадровий дефіцит працівників правоохоронних органів на деокупованих територіях держави» [4, с. 55–58]. Вищевказане підкреслює необхідність дослідження питань організації взаємодії правоохоронних органів і підготовки рекомендацій щодо алгоритмізації та стандартизації досудового розслідування злочинів в умовах воєнного стану.

В період воєнного стану питання взаємодії правоохоронних органів досліджувалися в наукових працях таких учених як: Д. В. Андреев, І. П. Бондаренко, В. С. Бондарь, М. В. Борисенко, І. М. Вигівський, А. А. Вознюк, О. М. Дуфенюк, О. В. Кириченко, І. І. Когутич, В. В. Корнієнко, Т. І. Савчук, В. В. Сокурєнко, Г. К. Тетерятник, Т. Г. Фоміна, М. С. Цуцкірідзе, К. О. Чаплинський, А. В. Шарнін, К. П. Шевчишена, В. М. Шевчук та ін. Питання взаємодії правоохоронних органів розглядалися фахівцями різних галузей права, тому вони досить широко охарактеризовані

в теорії та практичній діяльності. Науковці розглядають взаємодію як одну із форм організації розслідування. Вважається, що «взаємодія правоохоронних та інших державних органів – це узгоджена діяльність різноманітних ланок однієї або кількох організованих систем, спрямована на досягнення спільної мети органів з найменшими витратами сил, засобів і часу» [5, с. 429]. Водночас, до сьогодні немає єдиних підходів щодо розуміння сутності взаємодії, його співвідношення із суміжними поняттями, такими як «координація» [6, с. 89], «співробітництво» [7, с. 63–64], «допомога» [8, с. 319]. Існують проблеми з удосконаленням нормативно-правового регулювання внутрішньої та зовнішньої взаємодії правоохоронних органів.

Постановка завдання. Метою статті є висвітлення проблемних питань правового регулювання та організації взаємодії правоохоронних органів під час розслідування злочинів в умовах воєнного стану та визначення напрямків найбільш ефективної організації сумісної діяльності на відомчому, міжвідомчому та міжнародному рівнях.

Результати дослідження. У вітчизняному законодавстві питання організації взаємодії має певну правову регламентацію. Зокрема, термін «взаємодія» застосовується в Законах України «Про оперативно-розшукову діяльність», «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» та в Кримінальному процесуальному кодексі України (далі – КПК України) [9; 10; 11]. Згідно зі ст. 7 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» оперативні підрозділи зобов'язані здійснювати взаємодію між собою та іншими правоохоронними органами, в тому числі відповідними органами іноземних держав та міжнародними антитерористичними організаціями, з метою швидкого і повного попередження, виявлення та припинення кримінальних правопорушень [9]. Більш детально організаційні форми взаємодії правоохоронних органів України регламентовані спільними міжвідомчими нормативними актами МВС, СБУ, ДМСУ, ДПСУ, ДПІСУ або витікають з їхніх вимог [12; 13]. Важливе значення мають також відомчі нормативно-правові акти, що регламентують діяльність слідчих та оперативних працівників під час протидії злочинам, серед яких Інструкція з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні [14]. Так, відповідно до останньої, основним завданням зазначеної взаємодії визначено «запобігання кримінальним правопорушенням, їх виявлення та розслідування, притягнення до встановленої законодавством відповідальності осіб, які їх учинили, відшкодування завданої кримінальними правопорушеннями шкоди, відновлення порушених прав та інтересів фізичних і юридичних осіб». В Інструкції зазначається, що «основними принципами такої взаємодії є: швидке, повне та неупереджене розслідування кримінальних правопорушень; самостійність слідчого в процесуальній діяльності, втручання в яку осіб, що не мають на те законних повноважень, забороняється; оптимальне використання наявних можливостей органів досудового розслідування та оперативних підрозділів Національної поліції України у запобіганні, виявленні та розслідуванні кримінальних правопорушень; дотримання загальних засад кримінального провадження; забезпечення нерозголошення даних досудового розслідування» [14].

Розглядаючи правові та організаційні питання взаємодії Національної поліції України з іншими суб'єктами сектору безпеки і оборони в умовах воєнного стану необхідно звернути увагу на певні особливості. Так, у зв'язку із введенням 24 лютого 2022 року воєнного стану на всій території держави Указом Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 [15], на Національну поліцію України відповідно до п. 34 ст. 23 Закону України «Про Національну поліцію» покладаються повноваження щодо взаємодії зі Збройними силами України, Національною гвардією України, Державною прикордонною службою України, Державною спеціальною службою транспорту, Службою безпеки України щодо боротьби з диверсійно-розвідувальними силами агресора (противника) та не передбаченими законами України воєнізованими або збройними формуваннями [16]. Однак, незважаючи на специфічність такого важливого напрямку узгодженості сил Національної безпеки, відповідного нормативно-правового документа щодо регламентації організаційних особливостей такої взаємодії Національної поліції України та суб'єктів сектору безпеки і оборони дотепер не розроблено.

Своєю чергою, К. П. Шевчишена зауважує, що «взаємодія правоохоронних органів під час розслідування воєнних злочинів в Україні здійснюється на основі об'єднання можливостей на відомчому, міжвідомчому й міжнародному рівнях щодо вирішення тактичних, оперативних, стратегічних завдань, які можуть виникати в процесі розслідування та носять, як постійний, так і епізодичний характер. В умовах воєнного стану така взаємодія відбувається на всіх рівнях і в переважній більшості носить постійний характер протягом усього розслідування воєнних злочинів» [17, с. 205].

На відомчому рівні слідчі підрозділи тісно взаємодіють з усіма підрозділами Національної поліції України, зокрема: оперативної служби, оперативно-технічних заходів, стратегічних розслідувань, підрозділами по боротьбі з кіберзлочинністю та ін. Водночас, згідно з КПК України центральне місце в організації розслідування злочинів посідає слідчий, який здійснює процесуальні й координуючі функції взаємодії. Чинне кримінальне процесуальне законодавство надає слідчому право у справах, що знаходяться у його провадженні, доручати проведення слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій оперативним підрозділам (п. 3 ч. 2 ст. 40 КПК України). Науковці зауважують, що «враховуючи масштабність наслідків воєнних злочинів, складнощі у процесі доказування, до цього процесу залучається, як правило, група слідчих. На нормативному рівні передбачено створення міжвідомчих слідчих груп в порядку ч. 4 ст. 39 КПК України, а також міжнародних спільних слідчих груп (ЖТ)» [18, с. 686]. Внаслідок цього до розслідування воєнних злочинів у складі спільних слідчих груп залучаються слідчі усіх органів досудового розслідування, незалежно від визначеної для них законом підслідності. Окремо зазначимо, що важлива роль в організації координації діяльності належить прокурору, який здійснює процесуальне керівництво в ході кримінального провадження. У структурі Офісу Генерального прокурора функціонує Департамент протидії злочинам, вчиненим в умовах збройного конфлікту, який із питань розслідування воєнних злочинів на національному рівні співпрацює зі Службою безпеки України, Національною поліцією, Державним бюро розслідувань, Національним антикорупційним бюро та Бюро економічної безпеки України.

В умовах воєнного стану важливе значення під час розслідування злочинів має взаємодія слідчого зі спеціалістами під час проведення огляду місця події. Безпосередньо така взаємодія відбувається шляхом залучення спеціалістів-криміналістів Національної поліції України. В. В. Корнієнко і Т. І. Савчук зауважують, що в умовах воєнного стану «склад слідчо-оперативної групи визначається з урахуванням об'єкта, що є місцем події, його меж і ймовірної кількості слідів, способу вчинення злочину, пов'язаного зі збройною агресією. До складу СОГ необхідно залучати також спеціалістів: 1) вибухотехнічної служби (проводять заходи з розмінування та перевірки на вибухобезпечність місця (об'єкту) огляду, у випадку неможливості вилучення решток засобу ураження (через їх можливу детонацію або загорання, ризик транспортування) здійснюється їх знищення на місці; 2) спеціалістів з питань застосування ракетних військ та артилерії, а також військової авіації (запрошуються від відповідних військових частин чи органів військового управління за необхідності визначення імовірних напрямків обстрілів, які призвели до загибелі чи поранення осіб та/або пошкодження (знищення) об'єктів, і встановлення типів озброєння, яке використовувалося для здійснення обстрілів); 3) спеціалістів із питань озброєння. Для участі в огляді за необхідності можуть бути залучені: сапери Збройних Сил України; працівники ДСНС; кінологи зі службово-пошуковими собаками; військовий (місцевий провідник); фахівець з оцінювання вартості майна (встановлює орієнтовну вартість пошкодженого/знищеного майна); волонтерів, які проводитимуть роботи з розкопування, допоможуть з транспортом, зв'язком тощо. Крім того, члени СОГ повинні працювати у взаємодії із військовослужбовцями як на етапі виявлення ознак злочину, так і на етапі планування і проведення огляду місця події» [19, с. 170–171].

Передусім слід указати на важливість взаємодії слідчих з підрозділами Департаменту оперативної служби та Департаменту оперативно-технічних заходів Національної поліції України, оскільки саме цими підрозділами безпосередньо здійснюється виконання доручень слідчого щодо проведення негласних слідчих (розшукових) дій (далі – НСРД) і створюється необхідна передумова ефективного розслідування злочинів. Так, відповідно до ст. 269 КПК України «для пошуку, фіксації і перевірки під час досудового розслідування тяжкого або особливо тяжкого злочину відомостей про особу та її поведінку або тих, з ким ця особа контактує, або певної речі чи місця у публічно доступних місцях може проводитися візуальне спостереження за зазначеними об'єктами або візуальне спостереження з використанням відеозапису, фотографування, спеціальних технічних засобів для спостереження» [11]. В умовах війни візуальне спостереження проводиться для пошуку, фіксації та перевірки на підконтрольних територіях відомостей щодо злочинної діяльності колаборантів та зрадників України, а також тих осіб, з якими вони контактують.

Водночас, в системі Національної поліції України слідчі в ході проведення НСРД безпосередньо взаємодіють з підрозділами Департаменту оперативно-технічних заходів. Організація підготовки та проведення НСРД здійснюється відповідно до чинного законодавства. Так, ст. 263 КПК України передбачає здійснення «зняття інформації з електронних комунікаційних мереж (комплекс технічних засобів електронних комунікацій та споруд, призначених для надання електронних комунікаційних послуг), що є різновидом втручання у приватне спілкування, що

проводиться без відома осіб, які використовують засоби електронних комунікацій (телекомунікацій) для передавання інформації, на підставі ухвали слідчого судді, якщо під час його проведення можливо встановити обставини, які мають значення для кримінального провадження» [11].

Крім того, важливим суб'єктом взаємодії є Департамент кіберполіції Національної поліції України, який забезпечує реалізацію державної політики у сфері боротьби з кіберзлочинністю. Серед основних завдань Департаменту кіберполіції є сприяння іншим підрозділам Національної поліції у попередженні, виявленні та припиненні кримінальних правопорушень.

Окремо слід указати, що умови правового режиму воєнного стану суттєво вплинули на організацію міжвідомчої взаємодії правоохоронних органів. Ефективним напрямком міжвідомчої взаємодії в сучасних реаліях розслідування воєнних злочинів є використання можливостей кіберрозвідки, а також забезпечення кібербезпеки правоохоронними органами держави. Відповідно до ст. 8 Закону України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» суб'єктами у сфері національної системи кібербезпеки є «Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України, Національна поліція України, Служба безпеки України, Міністерство оборони України та Генеральний штаб Збройних Сил України, розвідувальні органи, Національний банк України, які відповідно до Конституції і законів України виконують в установленому порядку поставлені перед ними завдання» [20].

Згідно з ч. 3 ст. 8 вказаного Закону «функціонування національної системи кібербезпеки забезпечується шляхом здійснення воєнно-політичних, військово-технічних та інших заходів, серед яких:

- здійснення оперативно-розшукових, розвідувальних, контр розвідувальних та інших заходів, спрямованих на запобігання, виявлення, припинення та розкриття кримінальних правопорушень проти миру і безпеки людства, які вчиняються з використанням кіберпростору, розслідування, переслідування, оперативного реагування та протидії кіберзлочинності, розвідувально-підривної, терористичній та іншій діяльності у кіберпросторі, що завдає шкоди інтересам України, використанню мережі Інтернет у воєнних цілях (п. 21);

- здійснення воєнно-політичних, військово-технічних та інших заходів для розширення можливостей Воєнної організації держави, сектору безпеки і оборони з використанням кіберпростору, створення і розвитку сил, засобів та інструментів можливої відповіді на агресію у кіберпросторі, яка може застосовуватися як засіб стримування воєнних конфліктів та загроз з використанням кіберпростору (п. 22);

- обмеження участі у заходах із забезпечення інформаційної безпеки та кібербезпеки будь-яких суб'єктів господарювання, які перебувають під контролем держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, або держав та осіб, стосовно яких діють спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи (санкції), прийняті на національному або міжнародному рівні внаслідок агресії щодо України, а також обмеження використання продукції, технологій та послуг таких суб'єктів для забезпечення технічного та криптографічного захисту державних інформаційних ресурсів, посилення державного контролю в цій сфері (п. 23);

- розвитку системи контррозвідувального забезпечення кібербезпеки, призначеної для запобігання, своєчасного виявлення та протидії зовнішнім і внутрішнім загрозам безпеці України з використанням кіберпростору, усунення умов, що їм сприяють, та причин їх виникнення (п. 24);

- проведення розвідувальних заходів із виявлення та протидії загрозам національній безпеці України у кіберпросторі, виявлення інших подій і обставин, що стосуються сфери кібербезпеки» (п. 25) [20].

На міжнародному рівні взаємодія підрозділів Національної поліції України з органами та службами зарубіжних держав щодо вирішення питань боротьби зі злочинністю, здійснюється через Національне центральне бюро Інтерполу [21]. Зазначимо, що існує угода між Україною та Європейським поліцейським офісом про оперативне та стратегічне співробітництво, яка передбачає, що окрім обміну інформацією, співробітництво може включати: обмін спеціальними знаннями, загальними зведеннями, результатами стратегічного аналізу, інформацією щодо процедур кримінальних розслідувань, інформацією про методи запобігання злочинності, участь у навчальних заходах, а також надання консультацій та підтримки в окремих кримінальних розслідуваннях [22].

Водночас наголосимо, що міжнародне співробітництво постійно здійснюється Офісом Генерального прокурора в складі спільної слідчої групи з: Міжнародним кримінальним судом; Консультативною групою щодо злочинів, пов'язаних зі звірствами (АСА); Консультативною місією Європейського Союзу (EUAM); Незалежною міжнародною слідчою комісією Ради ООН з прав людини; Євроюстом; Європолем; Міністерством юстиції США з розслідування воєнних злочинів.

Особливості співробітництва з Міжнародним кримінальним судом (далі – МКС) визначені у розділі IX «Міжнародне співробітництво під час кримінального провадження» КПК України. Таке співробітництво з МКС здійснюється з метою сприяння у притягненні до кримінальної відповідальності та покаранні осіб, які вчинили воєнні та інші міжнародні злочини на території України та, відповідно, підпадають під юрисдикцію цього суду. Співробітництво здійснюється шляхом вжиття необхідних заходів на прохання МКС, в тому числі прохання про надання допомоги, про тимчасовий арешт, про арешт і передачу особи, а також інші прохання, які можуть направлятися відповідно до Римського статуту Міжнародного кримінального суду від 17 липня 1998 р. Своєю чергою, компетентний орган України може також звернутися до МКС із запитом (проханням) про надання допомоги.

Важливим напрямом взаємодії Європолу та правоохоронних органів України постало запровадження Баз даних доказів основних міжнародних злочинів (Core International Crimes Evidence Database – CISED). Мова йде про створення єдиної міжнародної бази даних із збереження та аналізу доказів воєнних та інших міжнародних злочинів із можливістю доступу до них як для національних, так і для міжнародних правоохоронних органів та організацій. Відповідно, доступ до цієї бази мають і уповноважені органи України. Крім того, Європол створив оперативну робочу групу OSINT для підтримки розслідувань воєнних злочинів в Україні. Нова оперативна робоча група (Operational Taskforce – OTF) була створена для сприяння розслідуванням міжнародних злочинів, скоєних в Україні після вторгнення РФ у лютому 2022 р. Мета цієї робочої групи – допомогти виявити підозрюваних та їхню причетність до воєнних злочинів, злочинів проти людяності або злочинів геноциду, скоєних в Україні, завдяки збору та аналізу розвідувальної інформації з відкритих джерел (OSINT) [23]. Такі розвідувальні дані можуть суттєво допомогти слідчим у перевірці та фіксації випадків скоєних воєнних злочинів.

Євроюст, своєю чергою, координує розслідування і судові переслідування між компетентними органами в державах-членах і покращує співпрацю між ними, зокрема шляхом сприяння виконанню міжнародної взаємної правової допомоги та здійснення прохань про екстрадицію. Слід відмітити, що масштабність воєнних злочинів, що вчинені та продовжують вчинятись російськими військовими на території України призвело до необхідності реформування Євроюсту. Зокрема, у 2022 р. до Регламенту Євроюсту було внесено зміни, що надали організації право зберігати докази стосовно воєнних злочинів та обмінюватися ними. Поряд із цим прийнято рішення щодо розширення компетенції Євроюсту щодо співробітництва із країнами, які не є членами Європейського Союзу, а отже, і Україною.

У 2023 р. було підписано угоду про створення при Євроюсті Міжнародного центру переслідування за злочини агресії (ICPA) [24]. Основною метою центру є підтримання та підвищення ефективності розслідувань злочину агресії шляхом забезпечення слідства ключовими доказами та сприяння оперативному розслідуванню. Цей центр також є інструментом підтримки діяльності Спільної слідчої групи (Joint Investigation Team). Прокурори, які входять до складу ICPA, працюють в Євроюсті на напівпостійній основі, що забезпечує тісну координацію їхньої роботи із міжнародною організацією із можливістю вироблення спільної стратегії обвинувачення. Таким чином, в умовах воєнного стану спостерігається активізація багатосторонньої взаємодії уповноважених службових осіб, що здійснюється у різних формах.

Висновки. У підсумку слід зазначити, що сучасні умови воєнного стану суттєво впливають на організацію взаємодії між підрозділами правоохоронних органів. Своєчасна й узгоджена взаємодія наведених структур надає можливість працівникам слідчих підрозділів максимально швидко й ефективно здійснювати кримінальне провадження по фактам ракетних обстрілів критичної інфраструктури та іншим злочинам, вчиненим на деокупованих територіях – насилля, катування, зґвалтування тощо. Цілком логічно, що для ефективного розслідування злочинів необхідна швидка, чітка, узгоджена діяльність правоохоронних органів, оскільки одних лише зусиль слідчих підрозділів не завжди достатньо для організації досудового розслідування. У зв'язку із цим потребують постійної уваги і удосконалення організаційні питання координації діяльності великої кількості відомств, тобто коли неминуче потрібно упорядкування, взаємозв'язок, узгодженість їхніх спільних зусиль.

Список використаних джерел:

1. Розслідування воєнних злочинів і пов'язаних з війною кримінальних правопорушень: кримінально-правові, кримінальні процесуальні та криміналістичні аспекти : наук.-практ. посіб. До 30-річчя Харків. нац. ун-ту внутр. справ / [І. В. Клименко, М. С. Цуцкірідзе, Ю. В. Орлов

та ін.]; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., члена-кор. НАПрН України В. В. Сокурєнка ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. 2-ге вид., допов. та перероб. Харків: Право, 2024. 432 с.

2. Когутич І. І. Окремі аспекти підготовки розслідування порушення законів та звичаїв війни. *Криміналістика і судова експертиза*. 2023. Вип. 68. С. 95–108. DOI: <https://doi.org/10.33994/kndise.2023.68.10>.

3. Бондаренко І.П., Андрєєв Д.В. Застосування сучасних цифрових комунікацій та інформаційних технологій у фіксації та розслідуванні воєнних злочинів. *Теорія та практика протидії злочинності у сучасних умовах* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (21 жовтня 2022 року) / упор. Л.В. Павлик, У. О. Цмоць. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. С. 52–56.

4. Шарнін А. В. Проблеми документування та розслідування злочинів, учинених на території проведення активних бойових дій. *Сучасні тенденції розвитку криміналістики та кримінального процесу в умовах воєнного стану* : тези доп. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 25 листоп. 2022 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2022. С. 55–58.

5. Криміналістика: підруч. / [В. Ю. Шепітько, В. О. Коновалова, В. А. Журавель [та ін.] ; за ред. проф. В. Ю. Шепітька. 5-е вид., переробл. і доп. Київ : Ін Юре, 2016. 640 с.

6. Чаплинський К. О. Координація взаємодії слідчих та оперативних підрозділів Національної поліції України під час розслідування кримінальних правопорушень в умовах воєнного часу. *Науковий вісник ДДУВС*. Вип. № 2. 2022. С. 89–95.

7. Борисенко М. В. Взаємодія слідчого з оперативними та іншими підрозділами органів Національної поліції під час досудового розслідування : дис. ... докт. філософії : 081 «Право». Київ, 2021. 260 с.

8. Кириченко О.В. Взаємодія слідчих з оперативними підрозділами правоохоронних органів під час виявлення та розслідування корупційних кримінальних правопорушень: теоретико-правові аспекти. *Право і суспільство*. № 1, 2023. С. 316–322.

9. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України від 18 лютого 1992 р. №2135–ХІІ. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text>

10. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю : Закон України від 30 червня 1993 р. №3341–ХІІ. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3341-12#Text>

11. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13 квітня 2012 року № 4651–VI. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України*. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>

12. Про затвердження Інструкції про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні : Наказ ГПУ, МВС, СБУ, Адміністрації Державної прикордонної служби, Міністерства фінансів, Міністерства юстиції від 16 листопада 2012 року № 114/1042/516/1199/936/1687/5. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0114900-12#Text>

13. Про затвердження Інструкції про порядок використання правоохоронними органами України інформаційної системи Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерпол : Наказ МВС України, Офісу Генерального Прокурора, НАБ України, СБ України, ДБР, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України від 17.08.2020 № 613/380/93/228/414/510/2801/5. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0849-20#Text>.

14. Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 07.07.2017 № 575. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17#Text>

15. Про введення воєнного стану в Україні : Указ Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 (із змінами, внесеними згідно з Указами Президента № 133/2022 від 14.03.2022; № 259/2022 від 18.04.2022; № 341/2022 від 17.05.2022; № 573/2022 від 12.08.2022; № 757/2022 від 07.11.2022; № 58/2023 від 06.02.2023; № 254/2023 від 01.05.2023; № 451/2023 від 26.07.2023; № 734/2023 від 06.11.2023; № 49/2024 від 05.02.2024; № 271/2024 від 06.05.2024; № 469/2024 від 23.07.2024; № 740/2024 від 28.10.2024; № 26/2025 від 14.01.2025). *Офіційний веб-портал Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text>

16. Про Національну поліцію: Закон України від 02 липня 2015 р. № 580-VIII. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України*. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/580-19>
17. Шевчишена К. П. Окремі засади взаємодії правоохоронних органів під час розслідування воєнних злочинів в Україні. *Науковий вісник публічного та приватного права*. Випуск 4, 2023. С. 203–210.
18. Тетерятник Г. К., Бех О. В., Одажиу Ю. М. Розслідування воєнних злочинів: окремі теоретико-прикладні питання. *Юридичний науковий електронний журнал*. № 6. 2023. С. 686–688.
19. Корнієнко В. В., Савчук Т. І. Тактичні особливості проведення огляду місця події в умовах ведення бойових дій. *Вісник кримінологічної асоціації України*. 2023. № 2 (29) С. 167–179.
20. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України. Закон України від 5 жовтня 2017 року № 2163-VIII. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19#Text>
21. Інструкція про порядок використання правоохоронними органами України інформаційної системи Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерпол, затверджена наказом Міністерства внутрішніх справ України, Офісу Генерального прокурора, Національного антикорупційного бюро України, Служби безпеки України, Державного бюро розслідувань, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України від 17 серпня 2020 р. № 613/380/93/228/414/510/2801/5. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0849-20#Text>
22. Угода між Україною та Європейським поліцейським офісом про оперативне та стратегічне співробітництво від 14.12.2016. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_001-16.
23. Європол створив оперативну робочу групу OSINT для підтримки розслідувань воєнних злочинів в Україні. *Офіційний сайт МВС України* (30.11.2023). URL: <https://mvs.gov.ua/news/jevro-pol-stvoriv-operativnu-robocu-grupu-osint-dlia-pidtrimki-rozsliduvan-vojen-nix-zlociniv-v-ukrayini>
24. International Centre for the Prosecution of the Crime of Aggression against Ukraine. *EUROJUST*: сайт. URL: <https://www.eurojust.europa.eu/international-centre-for-the-prosecution-of-the-crime-of-aggression-againstukraine>.